

Övningar

Innehåll

Inledning	4
Övningsbestämmelser seminarieövning	4
Övningens namn: Förorenat dricksvatten AC	4
Datum och tid för övningens genomförande: 2017-11-07	4
Syfte:	4
Avgränsning:	4
Mål:	4
Målgrupp:	5
Förkunskaper:	5
Format:	5
Övningsledning	5
Logistik:	5
Övningslokal:	5
Övningsmateriel:	5
Seminarieövning	5
Inledning	5
Grundscenario	5
Ramfakta	6
Ramfaktorer	6
Momentbeskrivning nr 1	6
Syftet med momentet	6
Tidsförhållanden	6
Aktörer	6
Händelse	6
Moment	6
INSPEL	6
Momentbeskrivning nr 2	7
Syftet med momentet	7
Tidsförhållanden	7
Aktörer	7
Händelse	7

Moment 2	7
INSPEL.....	7
Momentbeskrivning nr 3.....	7
Syftet med momentet.....	7
Tidsförhållanden.....	7
Aktörer	8
Händelse	8
Moment 3	8
Momentbeskrivning nr 4	8
Syftet med momentet.....	8
Tidsförhållanden.....	8
Aktörer	8
Händelse	9
Moment.....	9

Inledning

Övningsbestämmelser seminarieövning

Övningens namn: Förorenat dricksvatten AC

Datum och tid för övningens genomförande: 2017-11-07

Syfte:

Syftet är att utifrån ett scenario öva på att dela data, skapa lägesbilder och fatta beslut samt kommunicera med Länsstyrelsen och medborgare. Följande delar kommer att ingå i träningstillfället:

- Kommunerna - dela information med varandra
- Kommunerna - informera medborgare
- Kommunerna - dela information med länsstyrelsen
- Länsstyrelsen ska utifrån kommunernas läges bild skapa en samlad lägesbild (Informations orienterad Lägesbild, Geografisk) för att kunna bedöma och fördela resurser utifrån den information som kommer från kommunerna.

Syftet med träningstillfället är även att utvärdera följande delar från arbetet som genomförts inom ramen för Tryggt och Säkert projektet:

- Nyttan av att ha förberett en karta med relevant information för en viss händelse
- Nyttan av att använda gemensam kartografi
- Nyttan av att använda gemensam datastruktur och gemensamma koder (gemensam standard) vid utbyte av geografisk krisinformation.

Avgränsning:

Vid träningstillfället kommer inte WIS att användas då WIS i dagsläget inte är anpassat för att utbyta geografisk information annat än i form av icke georefererade bilder. Det kommer dock en ny version av WIS inom kort där det blir möjligt att även skicka med filer, som t ex shapefiler, tillsammans med lägesbilden. För att redan nu kunna träna på utbyte av geografisk data kommer vi vid träningstillfället att använda skype och e-post.

Vid en verklig händelse av den typen som tränas hade hela kommunens krisledningsgrupp medverkat, vilket hade gjort det möjligt att skapa en samlad lägesbild för kommunen. I det här fallet avgränsar vi oss till att träna på delar av arbete med att skapa lägesbild kopplat till användande av geografisk information för att lösa ett par frågeställningar.

Lägesbild under denna träning kommer enbart innefatta GIS-underlag.

Mål:

Deltagande aktörer har kunskap om hur en lägesbild skapas som underlag för beslut och information – externt och internt – samt hur den kommuniceras.

Deltagande aktörer har kunskap om hur geografisk information och kartor kan användas som en del i framställandet av egen organisations lägesbild.

Deltagande aktörer har kunskap om hur geografisk information och kartor utbyts med andra organisationer för att skapa en samlad lägesbild.

I målet med övningen ingår följande delar till viss del, men huvudfokus kommer inte ligga här:

Deltagande aktörer har kunskap om hur beslut fattas för att inrikta arbetet.

Deltagande aktörer har kunskap om hur en analys av en händelse görs för att kunna bedöma vilket behov det finns av inriktning och samordning.

Deltagande aktörer har kunskap om hur inhämtning och sammanställning av underlag går till för att fatta beslut och hur dessa kommuniceras.

Målgrupp:

Personal som ingår i organisationen för krisberedskap, personal med GIS-/GIT-/geodatakompetens, räddningstjänst, representanter från verksamheter som berörs av aktuellt krisscenario.

Förkunskaper:

Kännedom om egen organisation och dess krisorganisation och planering.

Format:

Seminarieövning.

Övningsledning:

Spelledare, Utvärderingledare

Logistik:

Se checklista.

Övningslokal:

Konferensrum som bokas av den kommun som är värd för seminarieövningen

Övningsmateriel:

Organisationens krisberedskapsplan.

Seminarieövning

Inledning

Grundscenario

Smittskyddsläkaren i Norrbotten har kontaktat Miljöförvaltningen på Gällivare kommun efter att ovanligt många personer har sökt vård och kontaktat sjukvårdsupplysningen med symptom som kräkningar, magsmärter, diarréer och huvudvärk.

Ramfakta

Ramfaktorer

Förtydliga vid behov begrepp från ramfakta

Momentbeskrivning nr 1

Syftet med momentet

Deltagande aktörer ska framställa lägesbild vid samhällsstörning. Lägesbilden ska ligga till grund för bedömning och beslut. Momentet fokuserar på intern kommunikation och beslutsfattande.

Allmänheten har fått den information som SMHI har gått ut med.

Tidsförhållanden

Presentera uppgiften: 5 min.

Arbeta med inspelen 1–3: 20 min.

Redovisa svaret: 20 min.

Total tid för momenten: ca 45 min.

Aktörer

Kommuner

Händelse

Lägesbild – samlad lägesbild som ligger till grund för bedömning och beslut.

Moment

Miljöförvaltningen tar hjälp av GIS-funktionen på kommunen för att få bättre uppfattning om var någonstans de drabbade personerna bor. Miljöförvaltningen tänkte hjälpa till lite och har sökt reda på adresserna för de drabbade och med hjälp av Hitta.se har adresserna omsatts till koordinater.

Miljöförvaltningen hade dock inte riktigt koll på vilket koordinatsystem som man borde använda.

Koordinaterna ser därmed ut enligt nedan:

Gällivare kommun: 7458281.395, 744480.732
 7457234.066, 1710156.471
 N 67° 7' 55.57", E 20° 40' 5.85"
 7458629.727, 745013.003

INSPEL

1.1. Vilken övrig information behövs för att beskriva den aktuella lägesbilden?

1.2. Vad skulle ni kommunicera i det här läget? Till vem? På vilket sätt?

Momentbeskrivning nr 2

Syftet med momentet

Deltagande aktörer ska framställa lägesbild vid samhällsstörning. Lägesbilden ska ligga till grund för bedömning och beslut. Momentet fokuserar på intern kommunikation och beslutsfattande. Allmänheten har fått den information som SMHI har gått ut med.

Tidsförhållanden

Presentera uppgiften: 5 min.

Arbeta med inspelen 1–3: 20 min.

Redovisa svaret: 20 min.

Total tid för momenten: ca 45 min.

Aktörer

Kommuner

Händelse

Lägesbild – samlad lägesbild som ligger till grund för bedömning och beslut.

Moment 2

Läget förvärras och uppskattningsvis 10-20 procent av Gällivares arbetsföra befolkning är sjukskrivna till följd av "magsjuka". Smittskyddsläkaren och chefen för miljökontoret tar beslut om att gå ut med instruktioner till allmänheten om att koka dricksvattnet. Samtidigt intensifieras provtagning på vatten och enkäter skickas ut till ett urval av de drabbade. Kommunen kontaktar VAKA för stöd och möjlighet till snabb provtagning. Det konstateras att Gällivare har drabbats av ett utbrott av *Cryptosporidium*.

Använd den bifogade kartbilden för att markera ut var det är problem med dricksvattnet. Gör en beräkning av hur många personer som är berörda.

INSPEL

1.1. Vilken övrig information behövs för att beskriva den aktuella lägesbilden?

1.2. Vad skulle ni kommunicera i det här läget? Till vem? På vilket sätt?

Momentbeskrivning nr 3

Syftet med momentet

Deltagande aktörer ska framställa lägesbild vid samhällsstörning. Lägesbilden ska ligga till grund för bedömning och beslut. Momentet fokuserar på extern kommunikation med länsstyrelsen. Allmänheten hanteras i moment nr 4.

Tidsförhållanden

Presentera uppgiften: 5 min.

Arbeta med inspelen 1–3: 20 min.

Redovisa svaret: 20 min.

Total tid för momenten: ca 45 min.

Aktörer

Samtliga deltagande aktörer.

Händelse

Lägesbild – samlad lägesbild som ligger till grund för bedömning och beslut.

Moment 3

Kommunen fattar beslut om att sätta ut ersättningsvatten till de drabbade kommunmedborgarna. I samband med detta arbete begär man stöd från krisgruppens GIS-resurs.

Var ska ersättningsvatten placeras ut?

Välj ut ett antal platser. Kriterier:

Kommunägd mark

Lätt att nå med bil

Bra parkeringsmöjligheter i anslutning

Räkna med att en plats har ett upptagningsområde på 500 meter.

Hur många personer ska varje plats för ersättningsvatten försörja?

Räkna med att varje person behöver 3 liter vatten per dygn. Hur många liter vatten per dygn krävs på varje plats som valts för ersättningsvatten.

Skapa en karta med platser för ersättningsvatten samt skapa lämpliga zoner runt dessa som täcker in alla medborgare som är berörda utan att zonerna överlappar varandra.

Extra uppgift: Går det att utifrån utbrotten av magsjuka säga något om var problemen kan tänkas komma ifrån givet hur kommunens VA-nät är utformat eller är det provtagning som gäller

Uppgifter om var skikten skall skickas meddelas vid samverkanskonferensen kl 13:00.

Momentbeskrivning nr 4

Syftet med momentet

Deltagande aktörer ska utbyta lägesbild med allmänheten.

Tidsförhållanden

Presentera uppgiften: 5 min.

Arbeta med inspelen 1–3: 35 min.

Redovisa svaret: 20 min.

Total tid för momenten: ca 60 min (inkl kaffe).

Aktörer

Samtliga deltagande aktörer.

Händelse

Lägesbild – samlad lägesbild som ligger till grund för bedömning och beslut.

Moment

Utifrån den uppkomna situationen behöver allmänheten informeras om läget. Resonera kring följande frågor:

- Vad vill ni informera allmänheten om i det här läget?
- Finns det information som allmänheten skulle ha behövt redan innan händelsen inträffade?
- Hur ska informationen nå ut? Vilka kanaler ska användas?